

DELA VSKA PR AVICA

Glasi lo krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop.: v sluča u praznika dan opre: — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Neprankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 150 — Cena: za 1 mesec Din 50, za četrt leta Din 150, za pol leta Din 300; za inozemstvo Din 70 (mesečno) — Oglas: po dogovoru

Oglas, reklamacije in naročila na upravo Delavskega zbora, Miklošičeva cesta 22, I. nad. Telefon 2265. Štev. čekovnega računa 14.900

Tovariši, prijatelji!

Smo v novem letu svojega življenja in dela. Ne bomo se ozirali ne nazaj niti se mudili pri pogledu na sedanjost, ki jo v oseh njeni teži itak čutimo sami na sebi. Kar je za nas važno, je to, kar nam edino more pomagati naprej: to je odločna volja vsega delovnega ljudstva, da se po positionem delu na strokovni organizaciji industrijskega in kmetijskega proletarijata pa po okrepitvi socialnega čustvovanja in delanja pri oseh, ki so dobre volje, položijo človeški družbi temelji bratovske ljubezni, socialne pravičnosti in idealizma, kakor ga oznanja evangelij.

Sodobna človeška družba je namreč te temelje zapustila in osnovala ose svoje javno in gospodarsko življenje na neomejenem pohlepu po denarju in po oblasti nad ljudmi in stvarmi, ki jo kapital posamezniku in posameznim skupinam daje. Na ta način se je v direktnem nasprotju s Kristusovim evangelijem po kapitalizmu položil pod človeško družbo dinamit razrednega principa, ki je krščansko vzajemnost ljudstva popolnoma zrušil. Kapitalizem je nujno iz sebe porodil pauperizem, marksistični socializem in končno komunizem, ki sedaj družbo razganja kakor kvasilo, kakor pravi praški nadškof Kordač. Ne takozvane zlorabe kapitalizma, ampak on sam kot sistem je človeško družbo logično privedel do sedanjega stanja razkroja, propadanja in strašnih porodnih bolečin novega časa.

Živimo v dobi preloma zgodovine, kakršnega od časov preseljevanja narodov, ki je storilo konec grškorimski kulturi, ni bilo — da se zopet poslužimo besed praškega nadškofa. Nastane oprasanje, kako naj nova doba človeške zgodovine izgleda, kakšne temelje naj ji človeštvo postavi, v katerem pravcu in duhu naj bo usmerjeno strokovno in kulturno delo delovnih množic na ustvarjanju srečnejše človeške skupnosti.

To je točka, kjer imamo krščanski socialisti čisto svoj program, svoj lastni idealistični nazor in svoje trdno prepričanje, da je le na tem nazoru mogoče pravo in trajno kulturno in pridobitno življenje na podlagi socializma. Ta temelj je krščanska kultura — ne ona kultura, ki se danes čisto po krivici imenuje krščanska kultura, v resnici pa je kapitalistična — ampak ona kultura, ki se je rodila ob zibelki božanskega Mojstra, da premaga paganizem, pa je v zadnjih stoletjih po modernem mamonizmu v dušah zbledela in se izpacila ter se v političnem in gospodarskem življenju današnjega sveta praktično že skoro popolnoma umaknila novemu paganizmu brezobzirnega nadlolanja, izkoriščanja in podjarmljevanja slabijših po močnejših. Moderna kultura sama pa se čedalje bolj izrodeva v brezsrčno barbarstvo.

Mi pravimo: ako je kapitalistični paganizem začel rušiti krščanska moralna načela družbe, ne sme proletarijat leh fundamentov rušiti dalje, ampak nasprotno, ravno proletarijat mora krščanski idealizem, krščanski etični nazor in prakso življenja, krščansko kulturo zopet postaviti na njeno mesto kot edini pravi in trdni fundament človeškega družabnega sožitja. To resnico bomo kot osnovno točko našega krščanskosocialističnega programa slejkoprej poudarjali in neustrašeno branili, ker nismo o ničemer glede bodočnosti člo-

veštva bolj prepričani kakor o tem, da se bodo ljudje, ako ne bodo te resnice poslušali, slejaliprej k njej skesano vrnili — sededa za drago ceno strašnega trpljenja, izkušeni in izgub ter razrušitve najdragocenejših moralnih in kulturnih vrednot človečnosti, ki se bodo morale s težavo zopet obnoviti.

Mi pa bomo šli svojo pot brez uklona na stran mirno naprej. Kdor hoče krščansko kulturo rešiti, mora s krepko voljo, z vso dušo in brez vsake rezerve pomagati delavstvu pri ustvarjanju Kristusovim moralnim načelom odgovarjajočega življenja družbe. Le po takem positionem sodelo-

vanju brez vsakega pridržka in koncesije kapitalističnemu izrabljanju po božji podobi ustvarjenega človeka in brata Kristusovega se more zaježiti in ustaviti brezverska propaganda med trpinami, nezadovoljnimi in kruha ter pravice lačnimi. To je tudi v smislu in duhu Kristusove cerkve, kakor to mak dan jasneje vidimo in čujemo. Vse ostalo je v božjih rokah.

V tem duhu voščimo vsem, čisto vsem, ki so dobre volje, veselo novo leto! In s prvimi kristjani kličemo: Hauré! Bodite veseli! Krščanstvo je kljub vsemu še živo v najplemenitejših srcih Evrope, kot žepa po pravici gori zlasti v duši preprostega in revnega človeka!

Najvažnejša naloga

Usodno je, če ne najdemo važni in odločilni momenti dovolj globokih in sposobnih voditeljev bodisi posameznikov, bodisi gotove družbe kot celote. Današnje stoletje je jako važno. Od preseljevanja narodov sem ni bilo človeštvo v tako odločilni fazi, kakor danes. Stari svet je mrtev, nastaja novi. V svetovni kovačnici stojijo s krvjo oblit veliki, kujejo in izoblikujejo z jezimi udarci ta novi svet. V tej svetovni kovačnici stojimo tudi mi katoličani. Z utripajočim srcem gledamo v ta skrivnostni žar, v katerem se krivi in zvija, giblje in preteza tudi naše železo. Iz ognjišča te svetovne kovačnice mora naše življensko in svetovno naziranje iziti pomlajeno v novem sijaju in svetlosti ter dajati smer in cilj za vse čase.

Delo te svetovne kovačnice še ni končano. Obrisi se vseeno že vidijo. Iz obrisov je razvidno, da bo obvladal socializem kot gospodarsko in svetovno naziranje bodoče desetletja. In teh obrisov pa moramo sklepati še na to, da bo v pretežnem nosilec bližnjega zgodovinskega razvoja proletarijat. Ta trditev postaja deloma že dejstvo in ga tudi priznava večina katoliških sociologov.

Zdi se mi pa, da si še nismo katoličani kot družba na jasnem, v kakšno smer se razvija bodoči družabni ustroj. Tako malo se pečamo s temi vprašanji. Če se, smo prepovršni ali pa jih študiramo iz preozkosrčnega stališča. Pod imenom socializma si nehoti predstavljamo marksiste. Dočim ni to resnica.

Socializem je gibanje, ki ima za cilj pošteno in pravično ureditev družbe. Tak ureditev pa ni le zadeva marksistov, ampak vseh poštenih ljudi, v prvi vrsti pa nas katoličanov, ker imamo na razpolago tudi najuspešnejša sredstva, da bi se mogla doseči čim prej in čim radikalnejša ureditev poštene družbe.

Naša velika napaka je, da smo napram socializmu preostri in velikokrat preenostranski. Nekdo je našteval sovražnike Kristusove in sicer: socializem, komunizem, boljševizem. S takimi pridigami bomo delali slabo uslugo katoliški veri. Mar nista večja sovražnika Kristusova kapitalizem in nacionalizem?

Dejstvo je namreč popolnoma drugačno. Marksistično gibanje je povzročil kapitalizem in napačni nacionalizem, katerega je zelo jasno naslikal v svojem novoletnem voščilu sv. oče. Kapitalizem je v svojem bistvu popolnoma paganski, nasproten naravnemu in npravnemu pravu, je brez vsakih etičnih idej. Usodepolno je bilo, da se je naslonil in gradil marksizem na istih fundamentih, kakor kapitalizem, namreč na materijalizmu. Zato je naravno, da je postal veri sovražen. Če smo pa poštene, bomo priznali, da so na to opredeljenje vplivali še drugi momenti.

V petdesetih letih preteklega stolet-

ja je bila protestantovska duhovščina večji del na strani takozvane politične reakcije in je označevala vsako gibanje za svobodo in pravičnost za revolucijo in anarhizem. Tako se je ugnezdilo med proletarijatom prepričanje, da pomeni »cerkven« toliko kot »reakcionaren«. Ni čudno, nekoliko tudi po krivdi nekaterih nazadnjaških katoliških sociologov, da je smatralo delavstvo tudi katoliško cerkev za razredno institucijo, za oporo in orodje sedanje kapitalistične družbe. Brez vpliva na marksistično upredelitev tudi ni bila napetost med teorijo in prakso, med krščanskim naukom in nekrščanskim delovanjem.

Gotovo je, da je večina marksističnih voditeljev brez ali vsaj protizverska in da je tudi marksistično orientirano delavstvo tako vzgojeno, vsi pa proticerkveni. Vprašanje pa je, če sta socializem in krščanstvo nezdržljiva, odnosno če sta krščanstvo in socializem, pojmovan v zmislu kot marksizem nespravljiva.

Če pojmuemo socializem kot boj za pošteno družbo, ne more biti med njim in krščanstvom nikakega nasprotstva, ker izhaja socializem v tem pogledu iz krščanstva.

Kaj pa v drugem slučaju? Ali bi še danes mogel trditi Bebel, da sta si krščanstvo in socializem kakor ogenj in voda? Danes, ko je socializem na razpotju. Trdimo, da ne. Danes je položaj tak, da bi se mogla ustvariti baza za skupno delovanje.

V erfurtskem programu nemške socialne demokracije je veliko točk, ki so visoko etične: Prepričati, da bi se delavstvo, malomeščanstvo in kmetje še nadalje izkoriščali, osvoboditi potom socializacije proletarijat, odprava naprednega gospodarstva, vpeljava normalnega delovnega dneva, prepoved nočnega dela za žene in otroke, itd. Materijalizem, na katerem je zgrajen marksizem, je teoretično že premagan. Sicer pa ni bil zgodovinski materialistični razvoj nikoli strankarska dogma social-demokracije. Istotako mi razvidno iz programa social-demokracije, da bi zanikala naravno pravni značaj lastnine.

Na drugi strani se pa opažajo izpremembe v mišljenju marksističnih voditeljev samih. Je že precejšnja četa socialdemokratskih ideologov, ki znajo ceniti svoje mišljenje v stranki sami. Socialdemokratski poslanec dr. Dietz je celo zahteval, da mora postati vera zadeva srca in duše, da mora postati ljudska zadeva. Torej ne več privatna zadeva.

S tem nočemo trditi, da je socialna demokracija na tem, da postane pozitivno religiozna. Je pa možnost, da postane potom iskrenega sodelovanja nas katoličanov tudi praktično versko nevtralna. Možno je to s tem, da prevzame za podlago svojemu delovanju npravn in naravni zakon. Iz razvoja vemo to-le:

Srečno in veselo
NOVO LETO
vsem našim čitateljem!
Uredništvo in uprava

Kapitalizem je odtujil delavstvo in ostalo človeštvo veri in Cerkvi. Kapitalizem je razdvojil človeštvo v dva razreda. Socializem ima za nalogo, da vsa ta zla odpravi. Socializem bodo izvajali delovni sloji. Zato je naša prva naloga v tem, da pomagamo ustvarjati razpoloženje, da se bosta krščanstvo in socializem spoznala in razumela. V tem je tudi usoda sveta.

Ker je tako, moramo opustiti katoličani svojo dosedanje ozkosrčnost, tudi duhovščina se mora zediniti s proletarijatom, moramo pretrgati vsako zvezo s takzvanimi meščanskimi strankami, moramo izbegavati vsak sum ali videz take zveze. Postati moramo napram socializmu iskreni in dosledni. Le pod temi pogoji bomo vzdržali udarce svetovnih kovačev in ogenj njihovih kovačnic.

Borba za novo pogodbo

Jesenice, 29. dec.

Takoj, ko je Kranjska industrijska družba na Jesenicah odpovedala kolektivno pogodbo, se je od strani Jugoslovanske strokovne zveze, skupin Jesenice-Javornik začelo z akcijo za skupno sodelovanje in enoten nastop vseh strokovnih organizacij v borbi za novo kolektivno pogodbo.

Tozadevno sta se vršila dva razgovora med zastopniki vseh treh organizacij t. j. Jugoslovanske strokovne zveze, Savezom metalških radnika Jugoslavije in Narodno strokovno zvezo, na katerih je prišlo do popolnega sporazuma. JSZ in SMRJ sta izdelali osnutek za novo kolektivno pogodbo, na podlagi katerih sta se navedena razgovora vršila. Ker sta oba predloga vsebovala iste zahteve se je sklenilo v imenu vsega organiziranega delavstva pri KID, da se vložijo spomenica od večinske organizacije.

Vse tri organizacije so se obvezale po svojih zastopnikih, ki so bili pri teh razgovorih navzoči, da se popolnoma socializirajo za enoten nastop in enotno borbo na uveljavljanju zahtev, ki sta jih navedena predloga vsebovala.

Po vojni je to prvi slučaj, da bodo pri tako važnem delu sodelovale vse organizacije. Kot krščansko soc. delavci smo prepričani, da smo s tem ustvarili za vse delavstvo popolnoma nov položaj in s tem dokazali, da se v takih momentih morajo vsi predsodki razbliniti v nič in mora delavstvo brez razlike svetovnega naziranja iti složno v boj za delavske interese.

Sedem mladih

Je naslov tretji knjigi, ki jo prihodnji teden izda Krekova knjižnica. Obenem bo knjižnica objavila svoj program za bodoče leto. Podpirajte knjižnico in pridobivajte novih naročnikov!

Kadar si zadovoljen

z našim listom, ko ga prečitaš, narediš najbolje, da to takoj poveš svojemu tovarišu in znanec ter tako poagitarš za neodvisno »Delavske Pravice«. Posebej mu še omeni, da je to neodvisen delavski list.

Jugoslovanska strokovna zveza

Srečno in veselo novo leto
želi vsem tovarišem in to-
varišicam načelstvo Jugo-
slovanske strokovne zveze

Železničarski vestnik.

Delavske razlike.

Ker se z izplačilom delavskih razlik še vedno odlašajo, smo dne 13. decembra 1930 ponovno odposlali vlogo na g. ministra za promet sledeče vsebine:

Podpisana Prometna zveza železničarja Jugoslavije obrača se naslovno molbom, da bi Ministarstvo naredilo oblasnim direktorjama, da isplate radniškomu osoblju duigujuću diferenciju medju platama po privremenom pravilniku iz god. 1920 te satninama prema naredjenju M. S. br. 72-23 i odluci G. D. br. 7355/23 za vreme od 1. IX. 1923 god. pa do prevodjenja na satnine.

Prema izveštajima za ovu isplatu već je odobren kredit u iznosu Din 17.400.000 te je i g. pretsjednik kr. vlade već dne 15. IX. izdao za ovu isplatu svojo dozvolu.

Radnici nalaze se u veome teškom položaju, si ne mogu nabaviti za zimu životne namirnice i ogrev, jer njihova mjesečna zarada pri hiljadama železničkih radnika iznosi tek 600 do 800 dinara, koji iznos nije dostatan ni za preživljavanje porodice. Radnici mole učtivo gospodina ministra saobraćaja, da bi naredio, da se diferencije isplate za Božićne blagdan.

Pričekujući da ćete udovoljiti ovoj molbi belježimo potpisi.

Nerednosti pri potniškom prometu.

Generalno ravateljstvo drž. železnice je izdalo naslednje odredbo:

»Pri opazovanju dela na odhodnih postajah potniških vlakov na progi sem opazil:

1. Da se pušćajo potniki iz čakalnice in drugih zaprtih prostorov v vlake šele 15 minut in manj pred odhodom ter nastane vsled kratkega časa do odhoda že pri izhodu prerivanje in vsak hoče čimprej priti do vlaka.

2. Da se po čakalnicah, v prostorih pred blagajnama in v restavracijah neredno objavljajo odhodi vlakov, a tiri, na katerih se vlaki nahajajo, niso dovolj točno označeni ter vsled tega begajo potniki sem in tja, ko iščejo svoje vlake.

3. Da se pušćajo nosači v vlake mnogo prej kakor potniki. Nosači zavzemajo s prtljago sedeže v vozovih, ki so namenjeni za drugo smer, kakor je pa potniku prav za prav potrebno in tako se v direktnih vozovih vozijo lokalni potniki in obratno, vse to povzroča prepire in proteste.

4. Na vmesnih postajah proge posameznih ravateljstev sprevodniki izklicujejo slabo ali pa sploh ne postaj, niti se ne potrudijo, da bi bila vrata pri njihovem delu vlaka pripravljena, da potniki lahko izstopijo in po vstopu ne zapirajo zopet vrat, ampak ostanejo vrata vedno odprta ali pa tako zaprta, da jih potniki le s težavo in s protesti lahko odprejo.

Vse to meče slabo luč na delo naših železnice, in da se v bodoče ne bo kaj takega pripetilo, odrejujem:

Ad 1. Na odhodnih postajah se mora dovoliti vstop potnikom pravočasno, a najmanj 20 minut pred odhodom vlaka, tako da se do odhoda vlaka vse uredi, potniki vstopijo v vlak, sprevodniki na svojem delu vlaka pozaprejo vrata in šele nato dajo znak za odhod.

Ad 2. Odhod in tiri k odhodu pripravljenih vlakov se morajo pri objavljanju po čakalnicah, v prostorih pred blagajnama in v restavracijah navesti točno in jasno, a tiri objasniti na razvidnih deskah tako, da se takoj pri vstopu na peron jasno vidi smer vlaka in čas odhoda.

Ad 3. Glede na krajeyne razmere se izjemoma lahko dovoli nosačem vstopiti 5—10 minut pred potniki, toda noben nosač ne sme nesti prtljage v voz, dokler se ne javi sprevodniku, da mu glede na smer in mesto potovanja potnika določi voz in oddelek, kjer lahko pusti prtljago; zaradi tega morajo biti sprevodniki pri svojem delu vlaka najmanj 45 minut pred odhodom vlaka. Vsak nosač, ki se pregreši proti tej odredbi, bo takoj odpuščen brez pravice do ponovnega sprejema, a sprevodnik, ki ne bi prišel ob določenem času v službo in ne opravi svoj posel tako, kakor predpisi določajo, bo takoj izmenjan in dodeljen na podrejen položaj za zavirača.

Ad 4. Odrediti, da morajo sprevodniki jasno in glasno vsako postajo izklicati, kjer se vlak ustavi, odpreti vrata, da morejo potniki izstopiti, ali pripraviti, da se vrata lahko odprejo, po vstopu pa vsa vrata zapreti. Vse to se pa mora izvršiti tudi v času, ki je določen po voznom redu.

Pri ljubljanskem ravateljstvu obstoja določba glede nastopa službe vlakospremnega osebjaja v P. K. D. I. št. 34, po kateri morajo vsi vlakospremniki pri potniških vlakih na glavnih progah nastopiti službo

najmanj 1 uro pred odhodom vlaka, pri vlakih na lokalnih progah pa pol ure pred odhodom vlaka.

Glede izklicavanja postaj, postanka in glede odpiranja vrat pa je bila izdana okrožnica št. 82-III-1925 »Izklicavanje postaj, postanka in prestopa« in odredba št. 73 v Službenem listu št. 40/41 z dne 13. okt. 1928 »Pospešeno vstopanje in izstopanje potnikov pri potniških vlakih«.

Vse te odredbe ljublj. ravateljstva predpisujejo v glavnem isto, kakor prednja odredba generalnega ravateljstva.

Zadolževanje želez. uslužbencev.

Gospod generalni ravatelj je izdal naslednje odredbo:

Zapazil sem, da se v zadnjem času uslužbenci drž. prometnih naprav vedno bolj, in sicer brez dovolj resnih vzrokov, večkrat celo tudi lahkomišlno zadolžujejo pri raznih bankah, trgovskih tvrdkah in tudi pri privatnih osebah za večje ali manjše vsote v gotovini ali v blagu. Uslužbenci se obvezujejo, da bodo take dolgove vrnil v krajšem ali daljšem roku, se pa čisto pripeti, da iz kakršnihkoli vzrokov ne morejo pravočasno zadostiti svojim obvezam in poravnati svojih dolgov, ter nastanejo sodne in administrativne prepovedi na plačo.

Na ta način se ne samo zelo ubija ugled uradnika, ampak se tudi povzroča ogromno posla upravi pri obračunu in depopiranju zadržanih vsot na ime prepovedi. Neko oblastno železniško ravateljstvo sporoča, da mora 5 uslužbencev intenzivno delati, da opravijo ves posel, ki ga imajo z zadrževanjem plač na ime prepovedi in z deponiranjem vseh vsot.

Da bi se v bodoče kaj takega nič več ne pripetilo, svetujem vsem uslužbencem, da svoje izdatke skrepijo na minimum, toliko pač, kolikor jim dohodki dopuščajo, in da se po možnosti čim manj zadolžujejo, a v slučaju, da se vendar morajo zadolžiti, da svoje dolgove sami, in sicer pravočasno poravnajo, da bi tako izostale prepovedi in s tem zmanjšal posel pri ravateljstvu.

Z uslužbenci, ki bi se še v bodoče lahkomišlno in brez velike potrebe zadolževali in ne bi svojih dolgov sami in pravočasno poravnali, se bo v bodoče najstrožje po zakonu postopalo.

Odobritev stroškov za zobotehnična dela.

V svoji okrožnici št. 3 pod B. F. št. 4835/30 z dne 20. maja 1930 je uprava objavila odlok glavne skupščine bolniške blagajne v marcu 1930, po kateri se odobrijo stroški za zobotehnična dela samo onim članom bolniške blagajne, ki so dovršili 5 let neprekinjene službe, in sicer članom v celoti, a njihovim rodbinskim članom samo 50% celotnega zneska stroškov, tako da drugo polovico trpe člani sami, s tem, da plačajo znesek zdravniku. Stroške za plombaranje zob priznava bol. blagajna v celoti članom kakor tudi njihovim rodbinskim članom, in sicer samo v slučaju, da je član dovršil najmanj eno leto neprekinjene službe. Za zdravljenje in izvlečenje zobov niso predpisane nobene omejitve, ter imajo vsled tega do te pomoči pravico člani in njihove rodbine takoj po sprejemu člana v železniško službo.

Čeprav so prednji predpisi znani vsem prizadetim, vendar se ti predpisi omalovažujejo na škodo bol. blagajne. Da bi se v bodoče najtočneje postopalo po obstoječih predpisih, kakor tudi da bi se ti posli vršili v redu in brez zastoja, se predpisuje sledeči postopek:

1. Na vsaki zdravniški spremnici mora biti vpisano poleg imena člana tudi njegovo polno zvanje ter kategorija, skupina in stopnja.

2. Na tistem delu zdravniške spremnice, ki ostane pri zdravniku, mora biti točno naveden čas neprekinjene službe člana bol. blagajne pri napravah resora ministrstva za promet. Čas pred event. prekinjenjem službe, kakor tudi služba pri drugih napravah se ne upošteva pri tem zabeleževanju. Na to morajo strogo paziti oni, ki izdajajo spremnice, kakor tudi šefi, ki te spremnice podpisujejo. Šefi edinic morajo podatke o službovanju posebej podpisati s pripombo: »Potrjujem«. S tem posebnim potrdilom podatkov o službovanju se bo preprečilo samovoljno in netočno naknadno vpisovanje let službe brez vednosti onega, ki je spremnico izdal in podpisal in ki odgovarjajo za pravilnost izdane spremnice.

3. Specialisti-zobni zdravniki bodo nudili vsako pomoč za izvlečenje in zdravljenje zobov tudi takrat, ako na zdravniški spremnici ni zabeleženih podatkov o službovanju, ker v tem slučaju tega ni potreba, ker za tako pomoč ni predpisano nobena omejitev.

4. Zobotehniška dela, t. j. izdelava umetnega zobovja in protez se bodo vršila po predhodni odobritvi uprave, na katero se morajo obračati člani sami s pismeno prošnjo, zdravniško spremnico in predračunom zdravnika, pri katerem se morajo predhodno zglasiti.

Prednje se dostavlja zaradi znanja in postopanja, s pripombo, da bo uprava pri

event. netočnem obeleževanju let službe na zdravniški spremnici podvzela stroge mere, a od krivcev zahtevala, da poravnajo nastalo škodo.

Zveza krščansko-socialnih železničarjev v republiki češkoslovaški je poslala dopis, v katerem vošči vsem funkcionarjem in članom Prometne zveze vesele božične praznike in srečno novo leto!

Ljubljana. Splošni članski sestanek skupine se bo vršil v nedeljo dne 4. januarja ob 10 dopoldne v prostorih zveze. Pozivajo se vsi službe prosti tovariši, da se sestanka v čim večjem številu udeležijo.

Tovariši upokojenci! Prometni minister je odredil z odlokom G. D. št. 109.093/30, da upokojenci drž. železnice obdržijo stare rdeče legitimacije z neomejenim številom rezijskih voženj. Kdaj se vrši prolongiranje starih legitimacij za leto 1931., bomo člani obvestili.

Smrtna kosa. Dne 17. decembra 1930 je umrl kontrolni strojevodja in častni predsednik društva strojevodj gosp. Dežman Pavel. Bil je neizprosno bojevnik za pravice železničarjev. Z njim je društvo izgubilo nenadomestljivega člana. Naj mu bo Bog za njegovo delo pravičen plačnik.

Rudarji.

Hudajama. Strokovna skupina rudarjev je imela prvo nedeljo v decembru sestanek v Laškem, tretjo pa pri Sv. Jerti. Na obeh sestankih je govoril tov. Mikeln iz Celja. Povedal nam je, kako zelo važno nalogo imajo strokovne organizacije, kaj so izvršile v preteklosti in kaj jih čaka v bodoče. Živo nam je predložil, kako pošteno in nesebično vrši svojo nalogo za dobrobit delavstva naša Jugoslovanska strokovna zveza. Naša organizacija je pokazala, da se zna postaviti odločno v bran za delavske pravice tudi v najhujši kritičnem času, neglede na to, da se napada in se ji grozi, zavedajoč se, da mora strokovna organizacija v polni meri vršiti svojo nalogo, ker ako tega ne vrši ni vredna, da obstoja.

Tovariš Mikeln bo še prišel na sestanke. Nekateri tovariši res redno prihajajo, druge pa redkokdaj vidimo na sestankih. Zeleti je, da se tudi ti slednji navadijo redno prihajati. Naj ima vsak to zavest, da so sestanki za organizacijo važni in naj nobeden ne misli, brez mene bodo že prebili. Vsi na sestanke!

Papirničarji

Vsem tovarišem v papirnici Goričane, ki so nabrali in darovali za moje otroke Din 328.50 prav prirsčna hvala. — Ivan Oselj, Smlednik.

Cestarji.

Na banovinskih cestah dravske banovine je tačasno nastavljenih 700 do 800 cestarjev. Eksistenčni položaj teh cestarjev je zelo slab, medtem ko so njih službene dolžnosti vdno večje. Jugoslovanska strokovna zveza se je v sporazumu s prizadetimi prizadevala na merodajne mestu izposlovati pravično ureditev službenega razmerja zlasti plač in starostne preskrbe. Kr. banska uprava dravske banovine pa je to stvarne predloge zavrnila sklicujoč se na § 31. zakona o banski upravi. Omenjeni paragraf določa, da noben banski uslužbenec ne more prejemati višje plače kot jo določa za istovrstne državne uslužbence. Vsled tega veljajo za banovinske cestarje določbe uredbe o službenih razmerjih državnih cestarjev. Ta uredba je bila izdana meseca junija 1929. Glasom navedene uredbe znaša začetna plača cestarja 600 Din mesečno. Po tem se sistematično zvišuje največ do 900 Din mesečno. Poleg tega prejema cestar 100 Din stanovanjske doklade. Cestar, ki dovrši 30 let službe, ima pravico do dosmrtno podpore v višini polovice njegove poslednje plače. Vsi cestarji so zavarovani za bolezen in nezgode pri splošnem delavskem zavarovanju.

S tem so zaključene vse pravice in nade cestarjev, ki se z obširnimi dolžnostmi ne dajo niti do daleč primerjati. Čeravno smo zahtevo za pravično ureditev službenega razmerja banovinskih kakor državnih cestarjev že vsestransko utemeljili, moram oponovno poudariti, da bodo na merodajnih mestih prej ali slej morali spoznati, da cestarji pod ta-

kimi pogoji ne bodo v stanu zmagati težkega poklicnega dela. Delo cestarja zahteva polnega in zdravega delavca. Pogoji zdravja pa je v prvi vrsti zadostna plača.

E spozitura JSZ Maribor

Radi odhoda tov. ekspoziturnega tajnika so do nadaljnjega uradne ure pri mariborski ekspozituri na Koroški cesti 1 ob delavnikih od 5—7 zvečer, ob nedeljah in praznikih od 9—11 dopoldne. Z našimi prosvetnimi večeri ob sredah in tečaji za delavsk voditelje ob petkih ta teden končamo ter se vsem zahvaljujemo za tako številno udeležbo. Ko se bodo po novem letu nadaljevali, želimo, da se zopet odzovete v čim obilnejšem številu. Vsemu članstvu skupin naše ekspoziture želimo prav srečne božične praznike in blagoslovljeno Novo leto.

Za inspekcijo dela v Mariboru

Jugoslovanska strokovna zveza si je prizadevala, da se ukinjena inspekcija dela za bivšo mariborsko oblast zopet upostavi, ker je ta iz socialnih in delopravnih ozirov nujno potrebna. Na ponovne tozadavne predstavke je kr. banska uprava odgovorila, da iz administrativnih in tehničnih ozirov ni mogoče upostavit inspekcije dela v Mariboru, ker se v smislu čl. 20. zakona o notranji upravi ne morejo poleg kr. banske uprave ustvarjati niti ne morejo poleg nje obstojati posebna samostalna oblastva z istim področjem iz območja obce uprave.

Da bi se pa interesom delavstva v bivši mariborski oblasti po možnosti ustreglo, je banska uprava predlagala ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje, da bi se po potrebi upeljali uradni dnevi inspekcije dela in sicer dvakrat mesečno v Mariboru in enkrat mesečno v Celju. Iz gornjega smemo sklepati, da kr. banska uprava uvaža potrebo inspekcije dela za bivšo mariborsko oblast. Če bo tudi ministrstvo predlog banske uprave osvojilo, bo s tem delavstvu vsaj delno ustrezalo. Upamo, da ministrstvo ne bo predlogu zadrževalo rešitve.

Krekova mladina.

Srečno in blagoslovljeno novo leto želi vsem Krekovcem, Krekovkam in Borcem — Centrala Krekovih družin.

Duhovne vaje za Krekovce v Domu duhovnih vaj se vrše od 3. do 7. januarja. Pričetek je zvečer prvega dne. Vsi udeleženci se zbero v prostorih Centrale v Delavski zbornici, kdor pa hoče lahko gre naravnost v Dom. Oskrbovalnica znaša za ves čas Din 120.— Priidejo lahko tudi neorganizirani, ako se pravočasno t. j. takoj priklase.

Popravite krvice v ohod. uslužbencev

Pred dobrima 2 mesecema sta bila premeščena 2 uslužbenca iz doh. urada k magistratu. Prvi v registraturo, drugi v mest. zastavljalnico. Tudi nastavitve se je izvršila pri prvem takoj v takratni seji (septembra), pri drugem pa baje v zadnji obč. seji. Do tu je v redu.

Kaj pa misli ukreniti ravateljstvo mest. doh. urada odnosno obč. uprava z ostalimi uslužbenci, ki čakamo pragmatične prevedbe že po 3, 4 in 5, nastavitve pa celo po 5, 6, 7 let.

Ali mogoče tega ne zaslužimo s svojo 12 urno nedeljeno službo, ki traja noč in dan ne oziraje se na praznike in nedelje?

Mestni delavci imajo, če so v nedeljo zaposleni 100%, po noči pa 50% doklade, pri nas tega ni.

Vsota, katero zbiramo dohod. uslužbenci po dinarjih, presega, če se ne motimo vse ostale dohodke občin. uprave. Ali za nas res ni mogoče dobiti kritja za prevedbo in nastavitve? Ali ne spadamo k istemu gospodarstvu kot ostali mestni uslužbenci?

Tudi razpored oseboja po službenih mestih bi se lahko uvedel pravičneje, kakor pa je to do sedaj.

Prepričani smo, da bo obč. uprava popravila krivice pri prevedbah in nastavitvah, ter tudi služ. čas uredila pravičneje, ali dala za 12 urno delo primerne dohodke. Več prizadetih.

Samo 4 Din plačaš mesečno

— pa dobiš letno tri knjige

»Krekove knjižnice«

**Prva delavska hranilnica
in posojilnica**

r. z. z o. z.

Ljubljana, Delavska zbornica

želi svojim članom
srečno in veselo
NOVO LETO

Delavske plače

Kako pa uporablja delavec to svojo plačo? Večinoma za hrano. Za hrano je izdal l. 1931:

slovenski rudar	80 %	svoje plače
nemški delavec	65.5 %	svoje plače
ruski delavec	50.7 %	svoje plače
holandski delavec	54 %	svoje plače
švicarski delavec	39 %	svoje plače
7.500 slov. rudarjev		
jan.—maj 1930	110 %	svoje plače
7.500 slov. rudarjev		
april—maj 1930	129 %	svoje plače
2.500 slov. rudarjev		
jan.—maj 1930	—	svoje plače
		(brezposelni!)

Evo propada! Švicarski delavec je kupil 1927 hrane samo za 39 % svoje plače, za ostalih 61 % pa industrijske in kulturne produkte. Naš rudar v l. 1927. je izdal za kruh, moko, meso, mast itd. 80 % svoje plače, ostane mu samo 20 %. Kaj je res živilska produkcija višek narodnega gospodarstva? In vendar bodo morale, če ne bo izvoza, vse ostale produkcije v kratkem propasti, ker ne bo nihče več kupoval njihovih izdelkov. Rudarji TPD rabijo mesečno za hrano 5.500.000 Din; aprila in maja t. l. so zaslužili skupno le 8.500.000 Din, torej samo za hrano manjka 2.500.000 Din, ki j omorajo nujno, če nečajo stradati, vzeti na kredit. Povprečno so torej rudarji od januarja do maja 1930 izdali za hrano 100 % svoje plače, če so pa hoteli še pijačo, tobak, obleko, kurivo, milo, stanovanje, šol. potrebščine za otroke, časopis itd. so morali vse to dobiti na kredit v trgovinah ali pa konzum opustiti. 2.500 brezposelnih sploh ni konzumiralo ničesar svojega, temveč so živeli le na račun drugih.*

Ali vse bi še z muko šlo, samo če bi bilo dovolj dela na razpolago. Tega je pa vsled tega, ker gre večina produkcije, mesto za povečanje kupne moči ljudstva, za neproduktivni profit posameznikov. Ker pa kapitalisti vsled egoizma tega gospodarskega dejstva, nočejo uvideti, se nujno bližamo gospodarskemu propadu. Kaj pomaga tistih 2.200.000 Din, ki jih je TPD naklonila iz svoje blagajne, strahujočim rudarjem? Prvič je velika ne-hvaležnost, da se jim »podari« stotinka od njih ustvarjenih profitov še-le tedaj, ko že začno naravnost stradati. Z gospodarskega vidika pa je ta denar tudi popolnoma zgubljen, neproduktiven in se prav nič ne ujema z načeli gospodarskega liberalizma. Naj bi se prej z milijoni profitov ustvarili za delavce delovni pogoji. Delavec je danes še toliko preveč pošten, da zahteva dela in hoče trdo delati zase in za kapitalista, darov pa ne mara.

Nadškof Franc Kordač goreč zagovornik polnih plač in nasprotnik bank, borz, obresti, dividend in brez dela pridobljenega profita sploh, pravi, da so v stotisoče segaajoče »plače« raznih predsednikov, ravnateljev in akcionerjev naravnost sramota in pogin. In še vedno imajo pri nas kljub krizi upravni svetniki do 500.000, ravnatelji do 400.000, inšpektorji do 300.000, bančna in industrijska podjetja pa milijarde letno. Povprečna nominalna plača delavnega La-

zarja pa je po poročilu OUZD za oktober 1930

26.88 Din dnevno ali 672 Din mesečno.

Pa naj bo dovolj dokazov za gibanje oziroma padanje delovnih plač v Jugoslaviji. Videli smo, da trpi delavski razred krizo, odkar obstoja, samo, da je ta kriza danes hujša kot kdaj poprej. Videli pa tudi, da je kapitalisti niso čutili niti prej, niti sedaj, temveč zvrčajo vso zlo na delavca. Da pa so tudi danes trgi prenapolnjeni s hiperprodukti, da je zastoj v produkciji, da se uvaja racionalizacija in se meče milijone v brezposelnost vsled tega, ker so plače padale leta in leta, ker je kupna moč delovnega ljudstva slabela od početka kapitalizma sem, ker mora delavec svoj konzum vedno bolj omejevati samo na hrano in pada tako v civilizaciji na nivo najbolj »ne-civiliziranih« narodov. — teše.

* Če izdajo borze dela v Sloveniji nekaj stotisoč na brezposelnih podporah, je to pač kaplja v morje. 30.000 brezposelnih v Sloveniji bi porabilo letno 250 do 300 milijonov Din.

Čez hribe in doline...

Sv. Krištof pri Laškem. V tukašnji občini je bila 27. dec. proračunska seja. Ne bodem se dotikal posameznih števil. Vendar pa omenim, da bo prav, ako naše delavsko glasilo približe nekaj dejstev. Skoro polovico davščin plača Trb. prem. družba. To se pravi, da je te davščine s trudom in trpljenjem pridobil iz zemlje rudar, ki ruje v globinah dan za dnem, da spravi na dan premož. Iz globine, ki uničuje ženam može, otrokom očete, materam sinove. Ne verjame? Poglejte mladega fanta, moža ki je prvič stopil v rudnik. Čvrst, polnega obraza, na njem zdrava rudečica. Pa je delal pet, deset, petnajst let. Mogoče ga je že po prvih petih letih, ali že prej vzela jetika, uničil revmatizem. Ali pa s tridesetimi leti hodi kot osivel starček. Da, rudnik piše kri. Enemu polagoma, drugemu hitro. Zakaj to pišem. Zato, ker menim, da bi v občini, kateri tako znatno prispeva trpeče delavstvo, moglo biti nekaj več socialnega čuta. Tako pa imamo žalostne izkušnje.

V naši občini so nekateri odborniki, ki menijo, da onim revežem, ki so bili po tovarnah, rudnikih sploh ni vredno dajati podpor, četudi so v največji bedi. Da se revne šoloobvezne otroke ne splača podpirati in v ta namen prispevati za božičnice itd. Da! Še celo najbednejšim članom človeške družbe, to je slepecem ne privoščijo drobtinice iz občinskega proračuna.

Ali je beseda surovež dovolj za takega človeka? Ako pa si z njim v razgovoru, ti bo razlagal, koliko stori za občino pa za ljudstvo in za ves narod. Takemu človeku, pa naj je sam tudi mnenja da je silno pameten, priporočamo, da se gre učiti od zadnje dekle in najslabšega delavca, kako se dela za javni blagor.

Priprošiti delavce s svojim vztrajnim delom v tovarni, rudniku, na polju več konisti skupnosti, kakor kakšen prebri-san demagog.

Razno.

Delodajalci in »Jugoslovanski delavski sindikat«. Noben delavski pokret niso pozdravili delodajalci tako navdušeno, kakor pokret jugosl. del. sindikata. V svojem časopisu preporučajo to organizacijo neglede na moralno kvalifikacijo njenih predstavnikov. Da ima agitacija predstavnikov uspeh, dokazuje slučaj, ki se je dogodil v Zagrebu. 20. novembra 1930 so hoteli imeti zastopniki organizacije takozvani občni zbor delavstva v Železniški delavnici. Da bi bila udeležba zasigurana, je izdal šef železnice vsem načelnikom posameznih oddelkov nalog, da se morajo zbrati delavci ob 13 uri pred lokomotivsko montažo, da bo občni zbor. Delo mora počivati eno uro. Kdaj se naj ustavi delo, bo dano znamenje s parno piščalko. Toda izhod iz delavnice ni dovoljen do običajne ustavitve dela. Zamujena ura se mora računati kot delovna ura. Čudno je tako postopanje.

Iz našega delavskega zavarovanja. Delavsko zavarovanje je izvedeno že po vseh modernih državah. Pri nas je pravzaprav še v povoju. Zavarovanih je komaj 5 odstotkov celotnega prebivalstva, v Nemčiji 33, v Češkoslovaški in Avstriji približno isto toliko. Pri nas je bilo leta 1929 zavarovanih v celi državi 650.000

oseb. Zavarovanja samega je pa deležno 1.200.000 oseb s svojci vred.

V zavarovanju samem deluje 1200 zdravnikov, od teh 150 specialistov. Zavarovanje ima lastnih bolnic 8 s 150 posteljami, dva sanatorija za tuberkulozne, tri okrevališča z 920 posteljami, eno kopalnico z 51 posteljami. Poleg tega več ambulatorijev, ki imajo značaj poliklinike. Z vsemi temi napravami in modernimi zdraviljenji je socialno zavarovanje najvažnejši zdravstveni faktor v celi državi.

Štrajk pri tvrdki Meinal traja dalje. Vsi uslužbenci še vedno štrajkajo. »Štrajkbreherja« sta postala le ljubljanska sodruga Peterman in Stiene, dočim si pomaga v drugih krajih tvrdka na ta način, da namešča budimpeštanske in avstrijske nameščence. Tak inozemski stavkokaz posluje v edini odprti zagrebski podružnici. Organizacija se je pritožila proti uvajanju stavkokazov iz inozemstva na ministrstvo, na čigar intervencijo je zagrebska banska uprava sklicala konferenco.

Obratni zaupniki. V neki tovarni na Hrvaškem je ondotni inšpektor dela

ugotovil, da funkcija obratnih zaupnikov v tovarni več ne velja. Strokovna organizacija se je proti temu izreku pritožila na ministrstvo socialne politike, ki pa je odločilo, da so funkcije obratnih zaupnikov še v polni veljavi in da vrše oni vse zakonite dolžnosti in uživajo zakonito zaščito.

Za kratek čas.

Sinček pride iz šole domov in pove, očetu: »Oče, danes smo se v šoli učili, da je človek iz opice.«

Oče se razjezi in odgovori: »Ja — ti morda že — jaz pa ne!«

Miha se je naveličal življenja ter se hotel obesiti. Vzel je vrv, si jo privezal okoli trebuha ter se tako obesil. Pride mimo njegov tovariš in ga vpraša:

»He, Miha! Kaj pa delaš?«

»Obesil sem se!«

»Zakaj pa si nisi privezal vrv okoli vratu?«

»Tepec! Kako bom pa potem dihal!« je bil odgovor samomorilca.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tvornice. 15 let. garancija

Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno PISALNI STROJI »ADLER«

KOLESA iz prvih tvornic, Dürkopp, Strya, Nero

PLETILNI SRTIJI vedno v zalogi

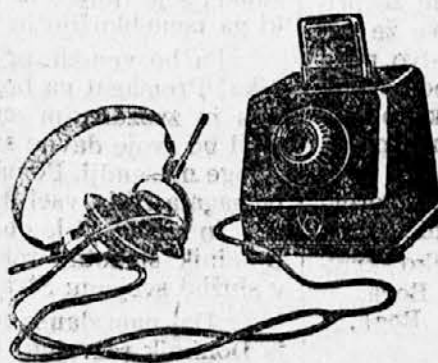
Posamezni deli koles in šivalnih strojev

Daje se tudi na obroke učiteljem izjemoma 5 % popustom, pri takojšnjem plačilu pa 5 % popustom normalne cene

Ceniki franco in zastoj

IVAN JAX in sin

Ljubljana, Gosposvetska c. 2

Izobrazbe, prosvete ter plemenite zabave si vsakdo po pravici želi

V najlepši obliki Vam to nudi

RADIO

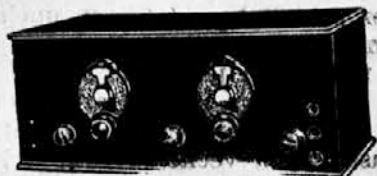
Nabavite si radioaparatus

Cene naših aparatov so tako nizke in plačilni pogoji tako ugodni, da si more

vsakdo nabaviti radio

Obrnite se na nas in zahtevajte ponudbe

★ RADIO-LJUBLJANA, Miklošičeva cesta šte. 5 ★

Reumatiki

DOBIVA SE
POVSOD

1 steklenica
Din 16.--

LABORATORIJ
ALGA — SUŠAK

4 steklenice »ALGE« Din 77—
8 steklenic »ALGE« Din 131—
14 steklenic »ALGE« Din 205—
25 steklenic »ALGE« Din 320—

Naročite še danes
1 steklenico

ALGA

ZA MASAŽO

že zjutraj Vas bo
uspeh iznenadil

Boli Vas
ali trga v

kosteh - rokah - nogah
členkih - plečih - zobeh
bokih - žilah - glavi

ALGA
odpravlja
bolezni
tako

STARCI IN STARKE

V Vaših starih dneh največ trpite od bolezni revmatizma. Nadrnite si vsaj enkrat, na dan Vaše utrujene žile s preparatom ALGA. Počutili se boste prerojeni. Občutili boste veselje do življenja — svežost.

Prehlajenje, influenza, hripa

Sploh pri vsakem nerazpoloženju ko čutite malo vročine, nadrnite telo s preparatom ALGA. Vročina popušča spanje je lahko in zdravo. Občutili boste svežost telesa in duha.

Pierre l' Ermite:

54

Kako sem ubila svojega otroka

Zadnje besede so najbolj razveselile Arabca, katerega je sodba o njegovi ženi pomirila in razkačila obenem.

Nato so nadaljevali potovanje brez vsake ne-zgode. Pot jih je vodila po izhopenih stezah. Dominik se ni mogel načuditi mirni svečanosti počasnih karavan ne solncu, ki se je poigravalo z zlatim prahom, katerega so dvigale karavane, da se je vrtinčil v zraku in se v curkih vsipal na zemljo... Najbolj pa se je divil prekrasnim nočem, ki so ga popolnoma prevzele s svojim svetlim veličastvom... Solnce je zdrsnilo za obzorje. Zadnji žarki kakor žareča žerjavica zlatijo vrhove gora, po dolini se kakor pajčolan razgrinja vijoličasta senca. V ozračju ne dahne nobena sapica, iznad šotorišča pa se suklja belkast dim naravnost proti steklenemu nebesnemu svodu kakor plamenček sveče sredi velikanskega božjega hrama... V tej pravilni tišini se je umirilo Dominikovo srce in uživalo neskončno radost.

Po večerji, ko so bili konji in kamele že privezani h kolcem in ko sta se mati in ujec že odpravila k počitku, se je napotil v kraljestvo miru in tihote. Tukaj je šele prav doumel besede svetih knjig: »Samo Bog je velik!...« Začutil je kako majhen je človek v tej puščavi, katere najmanjši pesek je videl že toliko žaloiger, in kako neznamenit je v primeri z neizmernim afriškim nebom, na katerem natančno vidiš vsako zvezdico ko na dlani...

V mladeničevi duši se je prebujalo neko skrivnostno občutje in ljubezen do vsevišnjega Boga.

Kako velik je Bog!... Kako lep je Bog!... Kako mogočen je Bog!...

Kako srečni in blaženi so vsi oni, ki se mu brez pridržka posvetijo in mu posvetijo svoje življenje od prvega trenutka svoje zavesti, dokler jim ne ugasne življenje dan...

Vse drugo je slepilo in prevara.

Kaj je najmočnejši mož ali najbolj očarljiva ženska proti večnemu Bitju, ki je igraje vrglo v vseмир toliko lepote!

Dominika presene neskončno spoštovanje, odkrije se in pod milim nebom, sredi neizmerne pu-

ščave, začne na glas moliti. Vsaka beseda je imela tukaj svoj poseben pomen, ki ga dotlej ni poznal.

»Oče naš...« Isti vse-mogočni Bog, ki bi ga lahko zdrobil na solnčni prah, je njegov oče!...

»Kateri si v nebesih...« Kako nedosegljivo in nedoumno krasna morajo biti nebesa, kjer prebiva Bog, čisti duh, če je že to stvarno nebo tako čudovito lepo!...

»Posvečeno bodi tvoje ime... pridi k nam tvoje kraljestvo...« zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji...« Skrivnost človeške svobode! Sam Bog dopušča, da se človeški črv upira njegovi moči, ker noče, da bi ga slavila samo mrtva snov ali živa pa nesvobodna stvar, ampak tudi reven človeški otrok, ki ga vodi edino vera... Ta slabotna stvar torej lahko sprejme ali pa odbije Resnico! Z drugimi besedami bi se to reklo, da vse-mogočni Bog na zemlji ne stori, kar hoče...

Tudi on, Dominik, je žalosten dokaz za to!... Bog ga je hotel zase, popolnoma zase!... Kljub temu se še zdaj ni odločil za tega predobrega Gospoda! Stvar se upira Stvarniku, čeprav se mu obenem misli žrtvovati.

Zakaj?

Zato, ker sovražnik v temi nastavlja svoje zanke, seje ljuljko in plevel in prišepetava besede, ki ga pomehkužijo in delijo...

Pa bo vendar premagal tega skritega sovražnika! Premagal ga bo, to prisega, prisega pod jasnim in zvezdnatim arabskim nebom... Da, uresničil bo svoje davne sanje in pomogel Večnemu do zmage na zemlji. Pomagal bo Bogu! Ničeva stvar bo pomagala Bitju vseh bitij!...

In v noči, ki je objemala vse stvarstvo, vzdigne Dominik slabotne roke proti nebu in jih ponudi v službo svojemu Stvarniku...

»Daj nam danes naš vsakdanji kruh...« Kako je Dominik razvajan! Bog mu ni dal le kruha, ampak še toliko drugih stvari. Kako zelo mora biti hvaležen Njemu, kateri mu naklanja toliko telesnih in duhovnih užitkov, ki si jih večina ljudi ne more privoščiti; pa kakšno odgovornost ima radi tega!...

»Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpustimo svojim dolžnikom...« Da bi se ga Bog že vendar usmilil!... On odpusča materi in ujecu, ki ne vega... ki sta mu gotovo prizadela mnogo hudega, toda po njunem naziranju in po njuni človeški ljubezni...

»In ne vodi nas v skušnjavo, temveč reši nas hudega. Amen.«... Oh, skušnjava, skušnjava, ki ga spremlja že od prvega hipa, ko se je v njem zganil glas poklica, kakor oni črvi, ki se naselijo v jabolku že ob cvetju... Najhujše je pa to, da skušnjava ni tako ostudna, da bi človeka odbijala že s svojo odurnostjo, marveč je na las podobna skušnjavi onega bogatega mladeniča v evangeliju, ki ga je Bog vabil k popolnosti in ki ni imel poguma, da bi šel za Njim... To je bila skušnjava, ki ga je vlekla k lagodnemu meščanskemu življenju, k ženi, do katere ima popolno pravico, kateri pa se hoče odreči radi višjega vzora... O, kdo me bo rešil nje-nega žela in njenih strastnih objemov!... Kdo mi bo pomogel, da se znehim tega strahotnega oklepa, ki me duši in davi!... Kako naj odprem svoje srce in v njem s temi slabotnimi očmi, v katerih mi še migota lesk srebrnih zvezd, zazrem nežno in ljubljeno podobo, da jo s silo iztrgam ter jo darujem, darujem kratkotrajno lepoto na žrtveniku večne Lepote!...

Dominik je stal sam sredi grobne tišine, v neizmerni samoti. Zdelo se mu je, da se njegova molitev zmagoslavno dviga proti razpetemu nebesnemu oboku. Lolita mu ničesar več ne pomeni, zakaj ne le, da je ne ljubi, marveč ga je celo popadla togota ob misli, da mu takšno ničče hoče zastavljati pot k vzorom. Sovraštvo nad preteklostjo in strah pred prihodnostjo sta ga tako prevzela, da je v duhu z vso močjo gazil po tej oviri, da jo do-cela stre in uniči. Dobro pa se je zavedal, da, žal, to poteptano ničče jutri zopet lahko popolnoma zavlada nad njim!... Kaj pa potem?

Ubogi mladenič iznova dvigne roke proti nebu, odkoder so ga hladno gledale svetle zvezde, in še enkrat na glas zaprosi: »In ne vodi nas v skušnjavo, temveč reši nas hudega. Amen!«

Za Dominika je bilo tedaj hudo Lolita.

Nekega večera je zopet tako molil in se počasi vračal v svoj nizek in pisan šator. Ogenj sredi taborišča je dogoreval in se mu je videl kakor neznamenit zvezdica, ki jo je ugledal potem, ko se je nagledal pravih in resničnih nebesnih zvezd... Sicer je imela tudi ta pozemeljska zvezdica svojo lepoto in mikavnost kakor druge zvezde svoje mogočno veličastvo. Spotoma je potrepljal po grivi mladega konjička, ki je iztegnil vrat k njemu kakor da je željan ljubezni, in stopil pod šator.